

ГРОШІ ТА РЕЛІГІЯ

Актуальність дослідження: Гроші є виміром багатьох речей – заможності, успіху, важливості в суспільстві і навіть часу, адже і час, за прислів'ям, – це гроші. І хочемо ми цього чи не хочемо, незалежно від наших вірувань та переконань, де б ми не знаходилися, – всі ми користуємося грошима.

Метою дослідження є суть та призначення грошей з релігійної в особливості християнської точки погляду.

Об'єктом дослідження є Тема грошей, фінансів, приватної власності та християнського відношення до них.

Предметом дослідження є наукові статті успішних підприємців, бізнесменів та священників про гроші, віру та про те що пише Біблія на рахунок грошей та багатства.

В Біблії про гроші міститься багато кожен сьомий вірш Нового Заповіту торкається теми грошей і власності, та майже 15% з того, чому вчив Христос, так чи інакше пов'язано з грошами і власністю. Для початку важливо відмітити, що гроші самі по собі не містять зла. По суті вони морально нейтральні, при цьому джерело зла може знаходитись лише в самій людині. Наприклад, візьмемо ніж, ним можна і хліб різати і людину вбити, таким чином, ніж, як і гроші, – це лише інструмент, цільове використання якого залежить від конкретної людини. В грецькому варіанті Нового Заповіту в значенні «багатства» використовується слово плутос (πλοῦτος) яке по своєму змістовному наповненню означає матеріальний достаток з надлишком грошей і благ. Даний термін часто посилюється дієсловом «примножується», тобто багатство примножується або його примножують. Таким чином, в Біблії словом «багатство» описується не морально нейтральний достаток, а саме надлишок норми матеріального благополуччя.

Треба сказати також, що основною темою Приповістей Соломона та книги Екклісіаст – є питання про те, як благополуччя людини залежить від його доброти. Цар Соломон пише про те, що багатство може бути нагородою людині від Бога за її труд: «Ледача рука до убозтва веде, рука ж роботаща збагачує» (Прип. 10:4), «Також кожна людина, що Бог дав їй багатство й маєтки, і владу їй дав споживати із того, та брати свою частку та тішитися своїм трудом, то це Божий дарунок!» (Еккл. 5:18). Але той самий автор пише, що багатство може бути й шкідливим для людини: «Є лихо болюче, я бачив під сонцем його: багатство, яке бережеться його власникові на лихо йому...» (Еккл. 5:12). Саме тому розсудливим є той, хто шукає не багатства, а доброго імені (Прип. 22:1), хто в погоні за багатством вміє часно зупинитись (Прип. 32:4) і в той самий час просить Бога, щоб йому не страждати від злиднів: «Двох речей я від Тебе просив, не відмов мені, поки помру: віддали Ти від мене марноту та слово брехливе, убозтва й багатства мені не давай! Годуй мене хлібом, для мене призначеним, щоб я не переситився та й не відкріся, і не сказав: Хто Господь? і щоб я не збіднів і не крав, і не зневажив Ім'я мого Бога» (Прип. 30:7-9).

Що стосується Нового Заповіту, то ставлення до власності та багатства дещо трансформуються. На другий план відходить поняття «нагороди» та «процвітання», натомість достатньо багато уваги приділяється ризикам які може спровокувати багатство. Воно, наприклад, може звабити (Мф. 13:22; Мк. 4:14); воно є тереном і не дає можливості Божому слову укорінитися в людському серці (Лк. 8:14). З іншого боку, робиться наголос на те, що багатством є не матеріальні блага, а небесні, людям відкривається тайна, що «Христос живе в нас» (Кол. 1:27).

Досить відомими є слова Христа: «Верблюдові легше пройти через голчине вушко, ніж багатому в Боже Царство ввійти!» (Мф. 19:24). Не перший погляд дана фраза означає лиш одне – як верблюд не може пройти через голчине вушко, так і для багаті людини шлях до Царства Небесного закритий, і взагалі, вона не може мати нічого спільного з християнством. Але не все так просто. Тлумачами Нового Заповіту не раз висловлювалася думка, що під «голичим вушком» малюся на увазі вузькі ворота в кріпосній стіні старого Єрусалима, але існування цих воріт, скоріш за все, вигадка. Ми не маємо забувати, що мова Євангелія досить метафорична і Христос, мабуть, мав на увазі справжнього верблюда і справжнє голчине вушко. Тим самим Він хотів показати як важко багатій людині увійти в Небесне Царство. Однак, при цьому, в Біблії ніде не сказано, що багатство, саме по собі, служить приводом для засудження людини, а бідність, також сама по собі, здатна її виправдати.

Також, важливо відмітити, що в Священному Писанні ніде не прописана сума з якої починається багатство. Тобто, фактично, Біблія не дає формального визначення багатства. Багатство, яке засуджує Євангеліє – це не конкретна кількість грошей, соціальний або політичний статус людини, а її відношення до всіх цих матеріальних благ. Кожна людина має визначитись кому вона служить Богові чи Золотому теляті. Служити Богу можна у будь-якому статусі, головне керуватись словами Христа: «Бо де скарб твій, там буде й серце твоє!» (Мф. 6:21), та апостола Петра: «Хто ким переможений, той тому й раб» (2 Петр. 2:19).

В кожного з нас є свої гріхи, тому завдання християнина чи християнки протидіяти цьому внутрішньому злу. Згідно святоотцівської аскетичної розвідки розвиток гріха має декілька сходинок і в дії кожного гріха є точка неповернення, коли людина втрачає контроль над своєю пристрасною і всі її фізичні, емоційні та духовні сили направляються на задоволення останньої. Саме в такому випадку набувають актуальності слова апостола Петра, і в саме в такому випадку гроші несуть зло, але за це зло відповідальна лише сама людина. Господь, як втілення доброти і любові, в такій ситуації, може посилати скорботи і випробування. В деякій мірі відношення батьків і дітей можна спроектувати на відношення Бога і людини. Якщо люблячі батьки накладають на своє чадо якесь покарання, то не задля власної втіхи, а бажаючи її виправлення на краще, так само часто чинить і Господь і саме в такому контексті ми маємо розуміти слова апостола Павла: «Бо корень усього лихого то грошолюбство, якому віддавшись, дехто відбилися від віри й поклали на себе великі страждання» (1 Тим. 6:10). Все це відноситься не лише до багатства, а й до будь якого гріха, що прикипає в людському серці.

Якщо людина бажає довіритись Богу, то це не означає, що потрібно піти до найближчого вокзалу та роздати всі кошти бомжам, при цьому залишивши голодних своїх дітей. Передусім Господь чекає від нас нашого серця, і кожен має прагнути служити Йому своїм багатством чи талантами на своєму місці.

Висновок: Отже серед християн є стереотип, що грошей має бути небагато. А от коли їх багато або дуже багато, то це вже щось брудне і непристойне. Хоча гроші відіграють важливу роль у нашому житті. Значна частина нашого часу, зусиль, здоров'я, які ми витрачаємо для заробітку, трансформуються в грошовий еквівалент. Тому добрими чи поганими можуть бути не самі гроші, а ставлення до них.

Список використаних джерел

1. Біблія
2. Веб-журнал «Християнин і світ» [<https://ucu.edu.ua/news/hrystyianstvo-mozhe-dopomogty-zrozumity-lyudyam-shho-groschi-tse-ne-ve-shho-mozhe-zrobyty-kogos-shhaslyvym-i-zahid-yaskravij-dokaz-tsogo-doktor-daniel-vordon/>]
3. Володимир Долгіх, «Сімейний бюджет» [https://simeinyi-budzheta.ua/monevandlove/bibliya_pro_groschi/]
4. Католицький суспільно-релігійний сайт «CREDO» [<https://credo.pro/2010/05/26113/>]
5. Роман Прокопів, «Християнин і світ» [<http://xic.com.ua/z-zhytja/22-rozdumy-hrystyianyna/86-sut-ta-pryznachennja-groshej>]